No. 77. **DE TIJD.** 1846.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 24 DECEMBER.

Uithoofde van de op Vrijdag en Zaturdag invallende Feestdagen van KERSMIS zal het Nummer van Zaturdag niet verschijnen.

AMSTERDAM, 23 Dec.

De vernietiging van Krakau's onafhankelijkheid is een inbreuk op het regt, die gevaarlijk is, meer nog voor de Mogendheden, welke dien hebben gepleegd, dan voor anderen.

De verdeeling van Polen, schoon een feit, zoo strijdig met het volkenregt, dat het ongehoord is in de geschiedenis der oude en nieuwe wereld, was desniettemin in het Europeesch regt opgenomen door de traktaten van 1815. Zij had dus in de diplomatieke wereld, of liever, bij de volkssonvereiniteiten eene bekrachtiging erlangd, welke haar een wettelijk bestaan gaf, in zoo ver het mogelijk is, zulk een feit te wettigen. Dan bij dezelfde traktaten was eveneens gewaarborgd de onafhankelijkheid van Krakau, welke onafhankelijkheid Krakau regtens bezat, afgescheiden van de waarborging der groote Mogendheden onderteekenaren van het traktaat van 1815.

De inlijving van de vrije stad Krakau in Oostenrijk is dus eene dubbele schending van het volkenregt, namelijk als vertredend de regten der Krakauers, en verscheurend de regten, door de traktaten van 1815 ontstaan.

Dan deze onder dit dubbel opzigt verwerpelijke inlijving, hoe nuttig zij der daaraan schuldige Mogendheden schijnen moge, brengt hun een dubbel en in zijne gevolgen dreigend nadeel toe.

Vooreerst zijn de traktaten van 1815 feitelijk door die inlijving vernietigd. De Noordsche mogendheden mogen betoogen, dat het voor de rust hunner staten noodzakelijk was, een broeinest op te ruimen, dat in hunnen boezem woelingen van allerlei aard bewerkte, dit kan slechts bewijzen, dat er redenen bestonden, om op de traktaten van 1815 terug te komen, door onderhandelingen te openen met de daarin betrokkene mogendheden; maar geeft hun niet het regt, om eigenmagtig een gedeelte dier traktaten te schenden. Als zij de hand sloegen aan de constitutie van het Europeesch staten-regt, en willekeurig inbreuk maakten op eenige harer artikelen, ontnamen zij daardoor elken waarborg aan het overige gedeelte van die constitutie! Wij zien althans niet op welken grond het traktaat van 1815 nog verpligtend kan zijn, als drie mogendheden zich het regt aanmatigen, om het nadrukkelijk te schenden, zoodra hun belang zulks vordert

Maar als de traktaten van 1815 moeten worden beschouwd te zijn zonder verpligtende kracht, dan vragen wij, met welk regt de drie Mogendheden kunnen geacht worden Polen te bezitten? Is dat bezit nog wettelijk? Het antwoord kan niet twijfelachtig zijn, als men voor oogen houdt, dat het bezit regtens geen anderen grondslag had, dan de traktaten van 1815, en dat die grondslag nu door de drie usurperende Mogendheden zelven is weggenomen.

De verdeeling van Polen heeft dus opgehouden deel te maken van het Europeesch volkenregt, en bezit geen anderen grondslag meer, dan dien zij voor de traktaten van 1815 had, namelijk dien van het geweld en van den sterken arm. Of de drie Noordsche Mogendheden zich daarover te verheugen hebben, zal de tijd leeren, die niet zal nalaten, ten spijt van alle menschelijke voorzorgen, de onvermijdelijke gevolgen voort te brengen van de beginselen, door hen zelven in praktijk gebragt.

Te meer, omdat ten tweede, te gelijkertijd dat hun de waarborg ontvalt van de contracterende Mogendheden, zij voedsel geven aan de woelingen, die hunne Staten maar al te zeer beroeren, om niet vroeg of laat eene uitbarsting te veroorzaken.

Het is bekend, hoeveel zaden van verdeeldheid Pruissen en Oostenrijk in hunne Staten bevatten. Beide hebben zij met angstvallige bezorgdheid te worstelen tegen den stroom der volksbeginselen, die, godsdienstig en politisch tevens, alles inspannen, wat noodig is, om eene omwenteling voor te bereiden. En het is dit oogenblik, dat zij uitkiezen, om ten aanzien hunner onrustige bevolking alle regten met voeten te treden, en het beginsel ten troon te heffen, dat geweld gaat boven regt.

Het is een gevaarlijk voorbeeld. Als geweld gaat boven regt bij de vorsten, waarom dan ook niet bij de volken? Is dat niet de gevolgtrekking welke de revolutionnaire onderdanen van Pruissen en Oostenrijk zullen kunnen ten beginsel nemen? En is dat rampvol beginsel hun niet door hunne vorsten zelven aan de hand gegeven? In alle geval, welke partij zal niet van de verkrachting der volksregten en traktaten door de revolutionnairen van Duitschland en Italië worden getrokken, om den band te verbreken, welke vorsten en volken aan elkander verbindt, en zich door geweld van wapenen die regten te bezorgen, welke men zal vermeenen te moeten afperssen?

Ziedaar de vruchten van de inlijving van Krakau. Vernietiging van de traktaten, welke de verdeeling van Polen hadden gewettigd, verzwakking van den band, die vorsten en volken vereenigt.

Wij meenen regt te hebben, om te betwijfelen, of de voordeelen van Krakau's inlijving opwegen tegen deze daaruit voortvloeijende nadeelen, welker gevolgen eerst in de toekomst zullen zijn te berekenen, als de tijd, de groote scherpregter der souvereine misdaden, zijn onverbiddelijk zwaard over den aardboden zal hebben gezwaaid.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, 22 December. Men verneemt, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal tegen Dingsdag den 29 dezer, des namiddags ten 2 ure, bijeengeroepen is. Men verzekert dat alsdan, ingevolge art. 123 der Grondwet, aan de Kamer zullen worden aangeboden de ontwerpen van wet, uitmakende de Staatsbegrooting voor de jaren 1848 en 1849. Men voegt er bij, dat de Kamer eerst in Februarij aanstaande hare werkzaamheden bepaaldelijk zal hervatten.

DELFT, 22 Dec. In afwachting van overeenkomst met de stedelijke regering, hebben de heeren A. en J. C. Perk, het voornemen opgevat, om, in navolging van andere steden, eene gas-fabriek alhier op te rigten, welke in zeer naauw verband zal staan met eene Hollandsche gas-associatie, waartoe door de heeren C. de Bruijn en Zonen, te Amsterdam, de grootste industrielen van ons land, en andere kapitalisten, eene kolossale som is te zamengebragt en die aanvankelijk in een aantal andere, zelfs kleinere steden van ons vaderland, de gasverlichting op zich heeft genomen, van welke onderneming die steden zoo vele afdeelingen zullen uitmaken. (*D. C.*)

TILBURG, 21 Dec. De ingevallen dooi bevestigt ons vorig berigt; de straten zijn alhier bijna niet te gebruiken, en nog zijn de sneeuwmassa's slechts in geringe hoeveelheid verminderd. Gisteren kantelde alhier eene der doorrijdende diligences, doch bekwam weinig schade, maar bij het voormalig kamp van Reijen sloeg eene andere geheel omver, welke niet meer te vervoeren was. De conducteur kreeg eene kleine kwetsuur. De Hollandsche posten zijn 24 uur ten achteren.

SERANG, (*Oost-Indië*) 20 September. Heden werd in deze hoofdplaats der residentie Bantam op Java eene nieuwe Christenkerk ingewijd, ten behoeve voor de Christenen van alle gezindheden. De Heer W. R. Baron van Hoëvell, Theol. Doct. en Predikant te Batavia, wijdde de kerk in met eene leerrede over Handd. XVII: 25: *»En wordt ook van menschenhanden niet gediend als iets behoevende."* (*Leydsche Cour.*)

Z. Exc. de Minister van Financiën heeft dato 15 dezer bekend gemaakt, dat de rentebetaling van de kapitalen, ingeschreven op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende *twee en een half ten honderd* in het jaar, over het halfjaar, verschenen op den eersten Januarij 1847, zal plaats hebben als volgt:

Van Vrijdag den eersten Januarij 1847 tot Vrijdag den achtsten Januarij daaraanvolgende.

Op het eerste Bureau.			
La.	A.	Inschr. N°.	1501
»	B.	» »	5401
»	C.	» »	1201
»	D.	» »	1501
Op het tweede Bureau.			
La.	E.	Inschr. N°.	601
»	F.	» »	601
»	G.	» »	2101
»	H.	» »	4201
»	I.	» »	901
»	K.	» »	2401
Op het derde Bureau.			
La.	L.	Inschr. N°.	2401
»	M.	» »	2401
»	N.	» »	901
»	O.	» »	2401
»	P.	» »	1501
»	Q.	» »	1
»	R.	» »	2101
Op het vierde Bureau.			
La.	S.	Inschr. N°.	4501
»	T.	» »	1201
»	U.	» »	301
»	V.	» »	2701
»	W.	» »	1801
»	X.	» »	1
»	Y.	» »	1
»	Z.	» »	601

Tot het laatste Nummer.

Van Maandag den elfden Januarij 1847 tot Vrijdag den vijftienden Januarij daaraanvolgende.

Op het eerste Bureau.			
La.	A.	Ins. N°. 1 tot N°.	1500
»	B.	» » 1 » »	5400
»	C.	» » 1 » »	1200
»	D.	» » 1 » »	1500
Op het tweede Bureau.			
La.	E.	Ins. N°. 1 tot N°.	600
»	F.	» » 1 » »	600
»	G.	» » 1 » »	2100
»	H.	» » 1 » »	4200
»	I.	» » 1 » »	900
»	K.	» » 1 » »	2400
Op het derde Bureau.			
La.	L.	Ins. N°. 1 tot N°.	2400
»	M.	» » 1 » »	2400
»	N.	» » 1 » »	900
»	O.	» » 1 » »	2400
»	P.	» » 1 » »	1500
»	R.	» » 1 » »	2100
Op het vierde Bureau.			
La.	S.	Ins. N°. 1 tot N°.	4500
»	T.	» » 1 » »	1200
»	U.	» » 1 » »	300
»	V.	» » 1 » »	2700
»	W.	» » 1 » »	1800
»	Z.	» » 1 » »	600

Vervolgens alle werkdagen van Maandag den achttienden Januarij 1847 tot den vijftienden Mei daaraanvolgenden ingesloten. (met uitzondering van des Zaturdags) op al de vorenstaande Inschrijvingen zonder eenig onderscheid, benevens over al de nog verschuldigde halfjaren; wordende bij deze overeenkomstig art. 19 van het Koninklijk Besluit van den 18den Mei 1818 (*Staatsblad n°. 24)*, voor de *tiende* of *laatste maal* ter betaling opgeroepen, de renten over het halfjaar verschenen [illegible] op den *eersten Julij* 1842.

Wij herhalen dit berigt heden, om rede der onduidelijke afdruk van hetzelve en het insluipen eener fout in ons nummer van gisteren. (Eerste kolom Tweede Bureau Lett. K stond N°. 4201 *lees* 2401.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 December. Eene groote menigte personen in het zwart gekleed hebben zich II. Vrijdag omstreeks den middag aan het pavillioen Marsan in het paleis der Tuil-

teren aangemeld, hetwelk door Z. M. den Koning der Belgen wordt bewoond. Deze personen waren voorstanders van den vrijen handel, die Z. M. kwamen verzoeken, hunne zaak ter harte te nemen en te begunstigen.

— Men leest in de *Epoque*: »De *Constitutionnel* verhaalt, dat de bey van Tunis, onder andere blijken zijner mildadigheid, aan de jonge dames Guizot onderscheidene voorwerpen van smaak, met diamanten versierd, ter waarde van ongeveer 100.000 francs, zou hebben ten geschenke gegeven. Het verhaal van den *Constitutionnel* is waar, doch hij handelt niet wel met ter halver wege in zijn berigt te blijven steken. De bey van Tunis heeft inderdaad aan de dochters van den heer Guizot de bedoelde kostbaarheden en diamanten toegezonden, doch de minister heeft ze den vorst terug gezonden, met een brief in een even eenvoudigen als edelen stijl vervat, waarin hij den Bey te kennen geeft, dat hij nimmer dergelijke geschenken van iemand heeft aangenomen, en hem verzoekt het, hem ten goede te houden, dat hij bij zijne gewoonte blijve, vragende hij den bey ten slotte om hem voortdurend zijn aandenken en zijne vriendschap te willen verleenen.

»Ziehier de geheele ware toedragt der zaak, welke de *Constitutionnel* met een weinig goeden wil tot aan het einde toe had kunnen weten. Het is nog geen twee maanden geleden, dat de heer Guizot den hertogelijken titel geweigerd heeft, die de Koningin van Spanje hem wilde opdragen. Thans weigert hij de diamanten van den bey van Tunis, en zulks met even weinig ophef als de vorige keer. De heer Guizot wil noch Hertog, noch rijk zijn; dit is een zekere smaak even als ieder andere, en die te weinig navolgers zal vinden, dan dat men niet het regt zou hebben, dien te laken.

— Men verneemt, dat Z. Em. de Kardinaal Gizzi, het tarief van in- en uitvoer der granen in den Kerkelijken Staat aanmerkelijk heeft gewijzigd.

— Het dagblad *la France* maakt de nota bekend, welke door den heer Guizot aan het Oostenrijksch gouvernement is opgezonden, betrekkelijk de opheffing van de republiek Krakau.

De heer Guizot zegt daarin, dat het gouvernement van Koning Lodewijk Philips daarover een hoog en smartelijk gevoel van verwondering heeft ondervonden.

»Wij hadden in Februarij en Maart, even als in 1836 en 1838 de verzekering ontvangen, zoo leest men verder, dat het bezetten van Krakau door de troepen der drie mogendheden een bloot militaire maatregel was, zonder eenig staatkundig doel; een maatregel, die door de noodzakelijkheid gevorderd werd, en die dus ook te gelijk met de noodzakelijkheid moest ophouden.

»Thans zegt men, dat eene tijdelijke bezetting niet voldoende is, en dat de door de drie mogendheden aangenomen maatregel onvermijdelijk was om eindelijk orde en vrede te waarborgen in hunne staten, welke onophoudelijk werden verontrust door de opstanden, waarvan Krakau voortdurend het broeinest was geworden. Maar dewijl de opheffing van den kleinen staat Krakau bepaaldelijk een einde maakt aan deze ongeregeldheden, zoo zou daaruit moeten volgen, dat zijn onafhankelijk bestaan daarvan de eenige of ten minste de voorname reden ware. Deze veronderstelling is niet aannemelijk. De zoo vaak herhaalde gisting der voormalige Poolsche provinciën komt uit eene meer algemeene oorzaak voort. Het zijn verspreide leden van een grooten staat, die door geweld vernietigd is, welke zich bewegen en nog verheffen."

»De tractaten, die zulke feiten erkennen, kunnen niet op eens de maatschappelijke wonden heelen, welke daarvan het noodzakelijk gevolg zijn; de tijd, de billijkheid, de welwillendheid, en een voortdurend goed bestuur zijn alleen in staat daartoe te geraken, want deze zijn de eenige middelen, die door de beschaving van Europa thans als mogelijk worden aangewezen.

»De vorsten en staatslieden van Europa, die bij het Weener congres vereenigd waren, hadden op hetzelfde oogenblik, dat zij gezamenlijk de verdeeling van Polen bekrachtigden, aan de Poolsche natie en ter bevrediging van Europa, dat zich over die verdeeling ontstelde, eene voortdurende zedelijke voldoening willen geven. Zij hadden te gelijkertijd aan hunne Poolsche onderdanen verbeteringen in het inwendig bestuur des lands voorgespiegeld. Ernstige onlusten mogen nu den loop dezer wijze en tevens edelmoedige staatkunde onderbreken, maar zij behoeven dien daarom niet geheel te doen verloren of afschaffen. Niets brengt de regering in een ongunstiger daglicht, dan dat het verklaart, buiten staat te zijn, om zelfs langzaam en met der tijd, hare eigene beloften na te komen, en de verwachtingen, die zij had doen geboren worden, te vervullen."

Vervolgens vraagt het protest of er, ofschoon Krakau door de aldaar gesmeede zamenzweeringen, art. 9 van het Weener tractaat had overtreden, en de drie beschermende mogendheden alzoo het regt hadden de naleving van dat artikel te eischen, — of er daartoe geene andere middelen aan de drie magtige staten overbleven dan de vernietiging, van de onafhankelijkheid dier kleine republiek en eene inlijving door geweld?

Het wijst met nadruk op de verpligting dat men alle mogendheden, die de congres-acten onderteekend en alzoo tot de vestiging van Krakau medegewerkt hebben, ook over de opheffing had moeten raadplegen, niet alleen, maar dat die opheffing slechts met algemeen goedvinden der acht mogendheden van het Weener congres had mogen tot stand worden gebragt.

Het gouvernement des Konings maakt dus slechts gebruik van een klaarblijkelijk regt, en vervult tevens een gebiedenden pligt door plegtig te protesteren tegen de opheffing van de republiek Krakau, eene daad die voorzeker lijnregt strijdig is met de letter en den zin van het tractaat van Weenen.

Het protest sluit met de door de *Presse* reeds vroeger aangehaalde en zoo veel besprokene woorden, dat Frankrijk zich zou kunnen verheugen over eene daad, waardoor het zich zelf in de gelegenheid zou zien gesteld van, als zijn belang het medebragt, zich wederkeerig van den band des tractaats ontbonden te achten, doch dat het hoofdzakelijk Frankrijk is, dat er zich aan laat gelegen zijn, dat verkregen regten en de eerbied voor de onafhankelijkheid der Staten gehandhaafd worden.

— Men leest in de *Univers* van den 16 dezer een zeer lezenswaardig particulier schrijven over Oregon. De zakelijke inhoud van dien brief komt hierop neder:

Het gedeelte der Nieuwe Wereld, hetwelk thans de staat Oregon uitmaakt, werd van de Europesche volken het eerst door de Spanjaarden ontdekt en bezocht. De Eerw. P. P. Dominicanen predikten in de zeventiende eeuw het evangelie aan de oevers van de Missisipi. Later poogden de Jezuiten Lodewijk XV over te halen tot het vestigen eener volkplanting in Oregon, doch hunne plannen werden onbenuttigd ter zijde gesteld. Na 1702 vestigden de Amerikanen en Engelschen zich achtervolgens in die streken, en verdeelden ze onderling. Intusschen waren er tot in 1836 geen andere sporen der beschaving in Oregon te vinden dan eenige factorijen van Canadesche jagers, die met de inboorlingen handel dreven in pelterijen, waartegen deze kleederen en wapenen inruilden. Deze Canadezen waren katholijk, maar woonden zoo ver uiteen, dat zij geheel van de troostmiddelen der godsdienst verstoken waren. Te dier tijde begonnen de methodisten, presbyterianen en episcopalen aldaar etablissementen voor de verspreiding hunner bijbels op te rigten, toen de Eerw. Heeren Franciscus Blanchet en Modestus Demers, die reeds het Evangelie in Opper-Canada verkondigd hadden, aan de roepstem van hunnen bisschop gehoor gaven, en na eene reis van zes maanden in Oregon aankwamen. Er waren toen ongeveer 200 katholijke huisgezinnen, maar, daarentegen 200,000 wilde nomaden, in eene menigte volkstammen verdeeld, die nog van het licht des geloofs verstoken waren. Toen begon voor deze ijverige missionarissen een uitgebreide werkkring, welke, zoo als genoegzaam bekend is, onder den zigtbaren bijstand der goddelijke Voorzienigheid de heerlijkste uitkomsten heeft opgeleverd.

Vervolgens treedt de brief in eene omstandige uiteenzetting der godsdienstige beschaving van den stam der Plat-hoofden door de zorgen van den Eerw. P. de Smet, en van de beweegredenen, die dezen ijvervollen missionaris bewogen om op de vestiging eener missie in Oregon aan te dringen. Den 3 December 1841, den feestdag van den H. Franciscus Xaverius, werd de nieuw gebouwde kerk ingewijd; aan ruim 200 nieuw bekeerden werd dien dag het H. Doopsel toegediend.

Het groote werk vorderde met reuzenschreden, doch het gebrek aan arbeiders in den wijngaard des Heeren deed zich hoe langer hoe meer gevoelen. In overeenstemming met den Eerw. Heer Blanchet vertrok Pater de Smet naar Europa en kwam, na eene afwezigheid van twee jaren, van vier PP. Jesuiten en zes religieusen van O. L. V. van Namen vergezeld, bij zijne geliefde Indianen terug. Deze versterking heeft onberekenbaar veel nut gesticht. Op het einde des jaars 1844 werd Mgr. Blanchet, tot apostolisch-vicaris van Oregon benoemd en kort daarop te Montreal, zijne geboortestad, gezalfd, waarna hij naar Europa vertrok om weder meerdere priesters voor zijn bisdom aan te winnen. Na den dood van Z. H. Gregorius XVI, heeft Pius IX Oregon tot eene kerkelijke provincie verheven, die uit acht bisdommen zal bestaan. Mgr. Blanchet werd tot aartsbisschop van Oregon-City benoemd; de Eerw. Heer Demers, tot bisschop van Vancoever en de Eerw. Heer M. Blanchet, de broeder van den eersten missionaris, tot bisschop van Walla-Walla. Op dit oogenblik heeft de aartsbisschop Europa weder verlaten en bevindt zich op zijne terugreis naar Oregon, medebrengende twaalf priesters, vier Jesuiten, acht geestelijke zusters en vier broeders der Christelijke leer.

In het begin dezes jaars zijn in Oregon reeds vijftien kapellen gesticht. De vruchtbare valleijen worden allengs met rustige uitgewekenen bevolkt, die zich op den landbouw toeleggen. Oregon-City, dat de hoofdstad van den staat zal worden, telt reeds 200 huizen. Er wordt een dagblad in het licht gegeven en de afgevaardigden der omliggende dorpen maken er eene soort van congres uit. Dit alles nu is door vijf priesters ondernomen en door vijftien tot stand gebragt; men kan zich een denkbeeld maken van de heilrijke vruchten, die van het jaar 1847 af zullen worden ingeoogst, wanneer Oregon een aartsbisschop, twee bisschoppen en veertig geestelijken zal tellen.

— De *Ami de la Religion* hangt een treffend tafereel op van de beduidende inrigting, la Solitude genaamd in 1821 te Lyon door den Eerw. abt Beysson gesticht met het doel om aan behoeftige vrouwen, die uit de gevangenis zijn ontslagen, nuttige werkzaamheid en zedelijke verbetering te verschaffen. Deze inrigting heeft eene belangrijke uitbreiding verkregen, zoodat zij zich door ruime giften in staat gesteld heeft gezien, een huis aan te koopen en werkplaatsen te bouwen, alwaar deze vrouwen zich met zijde weven en anderen nuttigen arbeid onledig houden. Niemand wordt gedwongen, van deze inrigting gebruik te maken. Zij, die zich daarin begeven, doen dit geheel uit vrijen wil en met het loffelijk verlangen om zich te beteren.

— In deze hoofdstad loopen voortdurend geruchten, dat ons gouvernement voornemens zou zijn, aan Abd-el-Kader vredes voorslagen te doen. Reeds sprak men dezer dage aan de beurs van het vertrek van onderscheidene officieren, die met dat doel naar Algiers zouden zijn gezonden.

MADRID, 13 December. Heden zijn bij ons ministerie reeds de resultaten van 205 verkiezingen bekend geworden; van dit getal behooren 175 tot de gematigde, en 30 tot de progressistische partij, tot de gematigden der oppositie, puriteinen genaamd, en tot de absolutisten.

De heer Martinez de la Rosa, die in een collegie van Madrid niet is geslaagd, is met eene groote meerderheid in Grenada benoemd. De heeren Arrazola en Galiano, voormalige ministers en de merkwaardigste redenaars van het congres, zijn tot afgevaardigden benoemd, de een te Zamora en de andere te Montealegro. De heer Castro à Albacete en de heer Pacheco, het hoofd der puriteinsche partij, heeft de eersten dag voor de zamenstelling van het bureau, eene groote meerderheid te Cordova verworven.

Overmorgen zullen alle verkiezingen bekend zijn.

Onder de gematigde afgevaardigden merkt men op de heeren Donoso-Cortes, Gonzalez Bravo, Mayans, Benavidès en den generaal Jose de la Concha.

De progressisten hebben te Sevilla de verkiezing van den heer Cortina doen zegevieren, die te Madrid het hoofd had gestoten.

De heer Salamanca is in een collegie van de provincie Alicante verkozen.

— Eene overrompeling van Valenza, door de troepen der koningin, georganiseerd onder bescherming der Spaansche autoriteiten, heeft dezer dage plaats gehad. Het wordt als eene openlijke schending van het Portugeesch grondgebied aangezien. Engeland vooral is hierover ten hoogste verontwaardigd.

— Men leest in de *Clamor Publico*: »Wij hebben een brief van Lissabon ontvangen, waarin de wreedste aanslagen vermeld worden, die immer door menschen kunnen bedreven worden. Daar de Cabralisten hun vijand niet met de wapens in de hand konden overwinnen, besloten zij het kruidmagazijn in de lucht te laten springen en de soldaten te vergiftigen. Gelukkiglijk heeft de graaf Das Antas het voornemen tijdig genoeg ontdekt. Reeds waren 5000 vergiftigde brooden aan de troepen uitgedeeld."

De berigten uit Portugal doen het einde van den September-opstand voorzien, die, door de geregelde troepen verlaten zijnde, in volslagen wanorde geraakt was; de burgeroorlog is echter nog ver van geëindigd te zijn. De Miguelistische beweging breidt zich meer en meer uit, en de provincie Minho is geheel in opstand. De *Tiempo* verhaalt, naar luid van brieven van de grenzen van Portugal, dat de tweede zoon van Don Carlos in eene der havens van Portugal zou zijn aangekomen. De *Eco del Comercio* bevat dezelfde tijding en voegt er bij, dat Don Miguel zich insgelijks in Portugal bevindt. Wij weten niet in hoeverre deze berigten geloof verdienen, intusschen hebben zij eene zekere gisting verwekt in de streken, die langs de grenzen van Portugal en Spanje gelegen zijn.

Eene telegrafische depêche, dezer dage te Parijs ontvangen, zegt, dat de graaf Das Antas door zijne troepen is verlaten, en dat de stad Oporto zich aan het gouvernement heeft onderworpen.

ENGELAND.

LONDEN, 18 December. De graaf van Montemolin was eergisteren bij den sheriff Kennard te Oldbaley ter maaltijd genoodigd. De lord-maire, de regters van Oldbaley, onderscheidene aldermen en andere leden van de corporatie der city bevonden zich onder de genoodigden. Na de gebruikelijke toasten op het einde van den maaltijd, heeft de lord-maire een feestdronk op den graaf van Montemolin uitgebragt, die dezelve op eene gepaste wijze in de Engelsche taal heeft beantwoord.

— In den loop dezer of het begin der volgende week worden HH. MM. de Koning en Koningin der Belgen op het kasteel Windsor verwacht.

— In alle fabriek-distrikten heeft men thans het aantal werkuren tot tien en zelfs tot acht uren daags verminderd en naar gelang daarvan derhalve ook het loon besnoeid. Hetgeen vroeger is voorzegd, heeft zich dus ten volle bewaarheid: men heeft de vermindering van regten op de levensmiddelen tot eene voorwendsel gebezigd om dit plan te verwezenlijken.

DUBLIN, 16 Dec. Onze dagbladen zijn weder opgevuld van berigten, betreffende den ijselijken hongersnood, die onder het Iersche volk heerscht. Zij doen de vrees geboren worden, dat deze ontzettende geesel, die tot dus verre alleen ten platten lande heeft gewoed, eerlang zijn vernielenden klaauw tot de arme bevolking der steden zal uitstrekken.

De stoomboot *Acadia*, dezer dage te Liverpool aangekomen, heeft tijdingen van de Vereenigde Staten medegebragt, loopende tot den 30 November. Zij bevatten echter weinig belangrijks dan alleen nadere bijzonderheden aangaande het bombardement en de verovering van Tampico door de Amerikaansche vloot.

Tijdingen van Californië zijn zeer uiteenloopend. Men verzekert, dat de inwoners op verschillende punten tegen hunne nieuwe overheerschers in opstand zijn geraakt, en dat de Fransche consul te Monterey in hechtenis is genomen, als hebbende hij een protest ingediend tegen de in bezit neming der stad door de Amerikaansche troepen.

Het gouvernement der Vereenigde Staten houdt zich met den grootsten ijver bezig met het kleeden en wapenen van 9 regementen vrijwilligers, die het leger van Mexico moeten gaan versterken; reeds heeft men schepen uitgerust om die troepen te vervoeren.

De laatste tijdingen van Mexico melden, dat de provincie Yucatan onder de gehoorzaamheid van het Mexikaansch bestuur is teruggekeerd.

— Men verneemt heden eene ontzettende tijding. De fraaije stoomboot *Atlantic*, varende tusschen New-York en New-London, aan boord hebbende ongeveer 70 passagiers, is den 26 November, tengevolge van het springen van eene der pijpen van den stoomketel, geheel verongelukt.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 20 December. Men gelooft algemeen in Duitschland, dat het koningrijk Polen eerlang bij Rusland ingelijfd en in onderscheidene gouvernementen verdeeld zal worden. De *Times* verzet zich met kracht tegen dit plan, en noemt het eene nieuwe schending der Weener tractaten. De Polen, die Posen bewonen, zijn ontroostbaar.

— Men meldt uit Breslau, dat aldaar den 11 dezer een huiszoeking is gedaan bij den graaf Eduard Reichenbach, als beschuldigd van verboden boeken te hebben verspreid. Men heeft echter niets ten zijnent gevonden, dat dit vermoeden kon regtvaardigen.

— Het schijnt, dat het Pruisisch gouvernement, uit hoofde van de oneenigheden, die onlangs in het *Adolf-Verein* zijn ontstaan, besloten heeft, den werkkring dezer vereeniging weder tot hare vroegere beperktheid terug te brengen, namelijk tot het doel der oprigting: de ondersteuning van behoeftige protestantsche gemeenten. Voor de groote algemeene vergadering, die den 25 November zou hebben plaats gehad, schijnt mede een tegenbevel gegeven te zijn.

De Ruppiaansche kerk heeft dezer dage eene belangrijke aanwinst gedaan. De Duitsch-gereformeerde gemeente groot 10.000 zielen, heeft naar het voorbeeld harer Fransche zuster, de *dwingelandij der symbolen*, d. i. alle christelijke geloofs-artikelen afgezworen. Deze openlijke afval van het Christendom is echter het natuurlijk gevolg van een reeds lang bestaand feit. De wijsbegeerte van Kant had, sinds een groot aantal jaren in de geboortestad van den philosoof en in de geheele Pruissische monarchie, de overhand verkregen boven de leer van Christus.

WEENEN, 8 Dec. Er is sprake om in Gallicië eene nieuwe militaire regeling in te voeren. Tarnow zou de zetel worden van het nieuwe commandement.

ZURICH, 14 Dec. De besturende raad of Vorort van het Zwitsersch eedgenootschap, welker functiën den 31 dezer maand eindigen, heeft, ondanks de dringendste aanzoeken, geweigerd, een buitengewonen landdag te beleggen, welke nog te Zurich zou gehouden worden. Ons kanton heeft als reden dezer weigering opgegeven, dat het beducht was voor eene scheuring, die ligt in den boezem der vergadering zelve zou kunnen ontstaan, vermits de kantons van het zevenvoudig verbond voor verklaard hadden, dat zij de door de nieuwe bewindslieden van Bazel en Geneve ter landdag gezondene afgevaardigden niet als wettige lasthebbers hunner respectieve Staten zouden erkennen, en alzoo tegen hun votum zouden protesteren. Bern, dat met de functiën van Vorort zal worden bekleed, zal zich niet door zulk eene nauwgezetheid laten terughouden. Zijn raad van state, zoo afhankelijk van de centrale volksvereeniging, waarvan hij zelf een uitvloeisel is, zal er waarschijnlijk toe besluiten, een buitengewonen landdag bijeen te roepen, zoodra hij met het opperbestuur zal bekleed zijn, en zulks uit juist tegenovergestelde beginselen aan die, waardoor zich Zurich van dezen maatregel heeft onthouden. Het Zwitsersch eedgenoodschap zal van dat oogenblik af aan alzoo verdeeld zijn, niet meer in twee partijen, maar in twee tegenover elkander staande legerkampen.

De nieuwe betrekkingen, die in de laatste tijden tusschen Oostenrijk en het Zwitsersch Italië zijn aangeknoopt, geven allen grond, om te doen gelooven, dat Graauwbunderland en Tessin nog slechts in naam tot de radicale coalitie behooren. Oostenrijk heeft eene soort van list gebezigd, om hen voor hunne bondgenooten in een juist daglicht te stellen, door hen namelijk met allerlei voorkomenheid te overladen, en door hun de wezenlijke dienst te bewijzen, van zijne markten in het Milaneesche voor hen open te stellen, hetgeen Oostenrijk evenwel niet belet, om eene groote waakzaamheid te oefenen jegens de Italiaansche volksleiders, die zich in menigte in het Lombardisch gedeelte van Zwitserland ophouden.

De werkzaamheden der commissie belast met het opmaken van een project der Geneefsche constitutie zullen weldra afgeloopen zijn. De *Revue de Genève* deelt de grondslagen mede, waarop dien arbeid berust. Later zullen wij hierop terugkomen.

—Den 8 December is te Lucern met buitengewone pracht het jaarfeest gevierd van de bevrijding van den bloedigen aanslag der vrijcorpsen. Bijzonder heeft zich echter dit feest gekenmerkt door de openbare godsdienst-oefeningen, op dien dag gehouden; ook werd het opgeluisterd door de plegtige instelling van het Aartsbroederschap van het H. Hart van Maria, tot bekeering der zondaren.

ITALIE.

GENUA, 9 December. Eergisteren hebben er door geheel Italië vreugdebedrijven plaats gehad, die, om derzelver staatkundigen aard, een zeker gewigt verkrijgen. Het volk dezer stad vierde namelijk op dien dag het honderdjarig feest van de verdrijving der Oostenrijkers.

In 1746 werd Genua door een Oostenrijksch garnizoen, onder bevel van den markies de Bota, bezet; de Duitsche of Hongaarsche soldaten behandelden onze inwoners als een overwonnen volk, en noodzaakten hen tot allerlei corvées en tot het op den wal dragen van bommen en kanonkogels, ten einde de stad te beschermen, dié door een Fransch leger werd bedreigd.

Ter gelegenheid van eene dezer corvées gaf een Oostenrijksch majoor een Genuees een slag met zijnen stok. Deze brutale handelwijs deed de lang bedwongene verontwaardiging uitbarsten. De majoor werd letterlijk vaneen gereten; alles werd als een wapentuig gebezigd; men deed een aanval op de vreemde troepen, en weldra was de markies de Bota genoodzaakt, om Genua te ontruimen.

Dus hebben de vaderlandslievende gevoelens, door de herinnering aan deze groote gebeurtenis opgewekt, zich bij deze gelegenheid lucht gegeven. Tallooze vreugdevuren werden op de toppen van de Appenynsche bergketen ontstoken en van afstand tot afstand, tot Florence, tot Bologna, ja, tot de Abbruzzes voortgezet, zoodat de geheele kust der Middellandsche zee als door een tooverslag verlicht was.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 Dec. Men zegt, dat HH. MM. voor den 1 Januarij e. k. alhier zullen terugkeeren.

— Laatstleden Zaturdag heeft op den spoorweg tusschen Deynze en Kortrijk een locomotief het konvooi van Rijssel, met twee machienes ontmoet, waardoor een vreesselijke schok ontstond. De drie locomotieven waren geheel verplet. Twee conducteurs zijn van de wagens afgeworpen, doch vielen in de hoog liggende sneeuw. De overige passagiers zijn met ligte kwetsuren vrij gekomen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

BEVALLEN (18 Dec.): C. J. Janse, geb van Aarem, Z. — (19 Dec.): C. L. van Baak, geb. van der Woude, Z. — (20 Dec.): A. J. de Bruijn, geb. van Praag, Z. — J. J. van Bosse, geb. Reijnvaan, Z. — (21 Dec.): C. T. van de Poll, geb. van Reenen, D. — M. J. Swarth, geb. Heijblom, D.

OVERLEDEN (14 Dec): M. J. van Steijn, 41 j. — (17 Dec.): Lucas Willink, 58 j. — (19 Dec.): J. Ancher, 73 j. — C. F. Schöttler, 59 j. — (20 Dec.): Maria Rietberg, geb. van Es, 70 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 December.

De op gisteren avond in veiling aangekondigde Java Rijst is tot $f\,11\frac{1}{2}$ opgehouden, het beschadigde van $f\,6\frac{3}{8}$ tot $f\,11\frac{1}{4}$ verkocht, de Carolina Rijst opgehouden tot $f\,15$ a $f\,15\frac{1}{2}$.

De Italiaansche verkocht $f\,9\frac{1}{2}$ à $9\frac{5}{8}$. De uit de veiling der lading Chili 30 Julij ll. opgehouden pakkingen Thee, No. 119, 122, 123, 140, 158, 160, zijn gisteren uit de hand verkocht, zoodat nu van de geheele lading niets meer in de eerste hand o erig blijft.

Ook werden gisteren verkocht 24 vaten Maryland Tabak, per Garonne.

Tarwe 128, 129 ℔ b. Poolsche $f\,358$, 362; 126 ℔ r. b. dito $f\,342$; 125 ℔ dito $f\,333$, 335.

Rogge 117 ℔ Riga $f\,275$; 120 ℔ Pruiss. $f\,274$; 122, 123 ℔ Rost. $f\,275$, 78; 117 ℔ Arch. $f\,276$, in ent.; 119, 120 ℔ Pruiss $f\,2.5$, 278; 117 ℔ mindere dito $f\,267$, in cons.

Garst 115 ℔ o. Deensche $f\,190$; 115 ℔ j. dito $f\,193$, entr.

Boekweit 122 ℔ Vriess. $f\,245$.

Op 9 vaten Olie, in April £vl 38; Sept. 38; Oct. $38\frac{1}{2}$, 38 *Raapolie* per 6/w. $f\,36$; Vliegend 35, $34\frac{3}{4}$; primo Mei 34; Sept. 34, $\frac{1}{4}$; Oct. 34, $\frac{1}{4}$; Nov. $34\frac{1}{4}$. *Lijnolie* per 6/w. $f\,32$; Vliegend 31. *Hennipolie* per 6/w. $f\,35$; Vliegend 34.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

22 DEC.			gebl.	23 DEC. $4\frac{1}{2}$ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$59\frac{11}{16}$	$59\frac{5}{8}$	à	$59\frac{11}{16}$	$59\frac{7}{8}$
Dito Dito . . .	3	»	$71\frac{15}{16}$	$71\frac{7}{8}$	»	72	72
Dito Dito op resc. .	3	»		$72\frac{1}{16}$	»	$72\frac{3}{16}$	$72\frac{3}{16}$
Dito Dito	4	»	$92\frac{5}{16}$	$92\frac{5}{16}$	»	$92\frac{7}{16}$	$92\frac{7}{16}$
O. I. Leening . . .	4	»	92		»		
Amortis. Syndic. . .	$4\frac{1}{2}$	»			»		
Dito Dito	$3\frac{1}{2}$	»		$88\frac{1}{2}$	»		
Handel-Maatschappij .	$4\frac{1}{2}$	»	$174\frac{1}{4}$	$174\frac{3}{8}$	»		
Haarlemmermeer . .	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg . .	$4\frac{1}{2}$	»	$108\frac{1}{2}$		»		
Aand. Holl. S. M.		»	98		»		
BELGIE, ...	$4\frac{1}{2}$	»			»		
Dito	$2\frac{1}{2}$	»		$51\frac{1}{2}$	»		
Dito bij Rotschild . .	$2\frac{1}{2}$	»			»		
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	$21\frac{9}{16}$	$21\frac{5}{16}$	»	$21\frac{3}{8}$	
Dito bij Dito onb. st.	5	»	$21\frac{1}{8}$	$20\frac{1}{2}$	»	$21\frac{1}{8}$	
Dito	3	»	$37\frac{11}{16}$	$37\frac{3}{4}$	»		
Dito Binnenl. à 6 m. .	3	»	$32\frac{1}{16}$	$32\frac{1}{8}$	»		
Coupons Ardoins . .		»	$18\frac{11}{16}$	$18\frac{9}{16}$	»	$18\frac{11}{16}$	
Passive		»		$5\frac{3}{4}$	»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest . .		»			»		
PORTUGAL, te Londen .	3	»	39	$40\frac{1}{8}$	»	$40\frac{3}{4}$	$40\frac{1}{4}$
Dito Dito	4	»	$37\frac{3}{4}$	$38\frac{1}{4}$	»	$39\frac{1}{2}$	39
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»	38	$39\frac{3}{4}$	»	40	
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	»	$105\frac{3}{4}$	$105\frac{3}{8}$	»	$105\frac{5}{8}$	
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	$105\frac{1}{4}$	$105\frac{1}{8}$	»		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	$96\frac{7}{8}$	97	»		
Dito bij Hope . . .	4	»	89		»		
Dito bij Stieglitz en C°.	5	»	$88\frac{1}{8}$	88	»		
Cert. te Hamburg . .	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van Dito . . .	6	»			»		
POLEN, Certific. . . .	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 300		f			»		
Dito Dito . . . fl 500		»			»		
AMERIKA, Phil. Bank .	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën .					»		

Oostenrijk, Metalliek 5 pCt. $104\frac{1}{2}$; dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $57\frac{3}{8}$; Mexico $22\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; Ecuador $2\frac{1}{4}$; Grieken $4\frac{1}{4}$.

Koers van het Geld: Beleening 4, $\frac{1}{2}$ pCt.; Prolong. $4\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg $35\frac{1}{8}$; Zigt dito $35\frac{11}{16}$; 2/m. Londen 11 95; Zigt Londen $12.02\frac{1}{2}$; 3/m. Lisbon. $41\frac{3}{8}$; 3/m. Porto $41\frac{3}{4}$; 2/m. Petersb $1.88\frac{1}{2}$.

MENGELWERK.

NAHUYS VAN BURGST.

Kwaad kan het niet, dat die Heer Nahuys van Burgst onder zijne geruststelling aan *de Tijd* en diens lezers, zijn naam plaatst: dat zegt hun ten minste, uit welken hoek de wind waait en spaart hun de mogelijkheid een ander, onverdiend, van die beuzelpraat te verdenken: eigenlijk echter doet het zeer weinig ter zake, — althans, is het zeer weinig afdoende, of een Heer Nahuys van Burgst al of niet woorden van geruststelling ter nederschrijft — woorden van geruststelling, waaraan wij slechts in dít geval waarde kunnen hechten, wanneer zij niet van een particulier persoon, al is deze ook de Heer Nahuys van Burgst, maar wanneer zij van de Regering uitgaan. Het gouvernement heeft nu eenmaal gezegd, ontkennende — wat niet door ons gezegd was — dat er een tractaat met Dipo Negoro was gesloten, zoodat het gouvernement erkend heeft het met ons in dat negatieve punt eens te zijn, al openbaart het ook zijn gevoel van eensgezindheid door ons te jijen en te jouwen; welnu, laat het zijn Alphabet vervolgen, en ons geven, wat wij zoo herhaaldelijk gewenscht hebben te ontvangen: eene verklaring »dat het zich nimmer schriftelijk of bij monde verbonden heeft, om de uitbreiding van het christelijk geloof op Java of elders in Nederlandsch Indië, tegen te gaan." Doet het gouvernement dat het zal dan niet in ons opkomen de waarheid zijner verklaring in twijfel te trekken; en verblijden zullen wij ons dan, dat het gouvernement ten minste niet door tractaten verbonden is, tot hetgeen het feitelijk verrigt: maar houdt het gouvernement zich schuil, en stelt niet het gouvernement ons gerust, maar moet een particulier, al is deze ook de Heer Nahuys van Burgst, en al zou die ook nog zoo goed ingelicht kunnen zijn, ons geruststellen en zussen — inderdaad, diens geruststelling kunnen wij niet anders dan schouderophalend en met een bedenkelijk hoofdschudden ontvangen, en in geenen deele wordt daardoor onze onzekerheid opgeheven. Weshalven, Mijnheer Nahuys van Burgst, wij de eer hebben u beleefdelijk te groeten.

Maar de Heer Nahuys van Burgst vergunt niet, dat wij zoo stilletjes voor hem uit den weg gaan, om hem alle praats alleen te laten: hij stelt niet alleen gerust, maar wil ook de bewijzen leveren van zijne bevoegdheid, om aldus te spreken. En waarlijk, als hij daartoe zijne bevoegdheid kon bewijzen, dan kreeg de zaak nog al

een belangrijk aanzien. Laten wij hem daarom nog een oogenblik te woord staan!

Gezwegen natuurlijk van den glimlach, en het spottend: »wat doet eene *comma* af?" waarmede de Heer Nahuys van Burgst de tekstverdraaijing van de *Staats-Courant* verontschuldigt. Dat is slechts een punt van moraliteit; en och! daar zijn menschen, die zoo naauw niet kijken! Belangrijker wordt de Heer Nahuys van Burgst, wanneer hij aan 't redeneren is, en daarin alzoo willen wij hem liever volgen.

In de eerste plaats, werpt hij ons onze onkunde voor de voeten, betreffende onze Indische aangelegenheden, welke onkunde blijken zou uit de plaatsing van het bewuste berigt in ons N°. van 1 December. Dat is nu wel onaangenaam, zich zulk eene harde waarheid verweten te zien, vooral, wanneer men bekennen moet tegen dat verwijt weinig te kunnen inbrengen: maar, *après tout*, of wilt ge liever, *avant tout*, aan wien de schuld dier onkunde? Zeker niet aan ons, die niets zoo zeer wenschen dan vermeerdering onzer kennis betreffende onze Indische aangelegenheden, zoowel als betreffende zoo vele andere zaken; zeker niet aan ons, die, gelijk wij reeds in ons N°. van 15 December betuigden, »ons alle mogelijke moeite gegeven hebben, om eene volledige wetgeving van den Oost te verzamelen, wat ons echter onmogelijk is gebleken, zoodat onze kosten en moeite daarbij zijn verloren gegaan." Aan ons alzoo daarvan de schuld niet: en aan wien dus van onze onkunde een verwijt te maken? Als de Heer Nahuys van Burgst weêr eens een *ingezonden stuk* over deze kwestie in *het Handelsblad* verkoos te plaatsen, dan zou de Heer Nahuys van Burgst ons wel meteen deze eenvoudige vraag kunnen beantwoorden, en mogelijk wel beter dan iemand; en wie weet, of hij niet zelf in staat zou zijn, een gedeelte van den sluijer op te ligten, met welken, om niet gekende of niet geavoueerde redenen, zoo veel wat den Oost betreft, zorgvuldig verborgen wordt gehouden? Hij-zelf waarschijnlijk zou er veel aan kunnen toebrengen, om ons minder onkundig te doen zijn.

Tegen over deze onkunde nu stelt de Heer Nahuys van Burgst zijne kunde over — hetwelk zeker op den lezer een verpletterend effect moet gemaakt hebben. Maar, daarom niet getreurd! Wij, die er belang bij hebben ons te laten onderwijzen, — al komt dat onderwijs ook van den Heer Nahuys van Burgst, laten wij eens bedaardelijk nagaan, welk gewigt deze door haren bezitter zelven hooggeprezene kunde heeft.

Drie punten moeten die kunde staven:

1°. de Vorsten van Java zijn in zake van godsdienst bijzonder verdraagzaam; dat weet de Heer Nahuys van Bugst.

2°. »Na den oorlog tegen Dipo Negoro (hier krijgen wij eene verbazende veeg, *en passant*, omdat wij ons verstouten het taalkundig goed te keuren, dat wij zeggen: oorlog voeren *met* iemand) is er eene kerk, ten dienste van alle christelijke gezindheden, op de hofplaats Souracarta gebouwd, waartoe behalve alle ingezetenen, het garnizoen en alle Nederlandsche en Indische ambtenaren van Souracarta, zoowel de Keizer als de Prins Mangonegoro, vrijwillig bijdragen hebben geschonken;" — en dat valt niet te betwijfelen, daar de Heer Nahuys van Burgst met zijne eigene handen van dien tempel den eersten steen gelegd heeft.

3°. Weet de Heer Nahuys van Burgst, »dat onder de veelvuldige tractaten tusschen de voormalige O. I. compagnie en later het Nederlandsch-Indisch bestuur en tusschen den Keizer van Souracarta en Sultan van Djocjocarta, geen enkel *geheim* tractaat te vinden is.

Zijn wij verslagen door die bewijzen van de kunde des Heeren Nahuys van Burgst? Wij zullen zien.

Ad I^um^. »De Vorsten van Java zijn in zake van Godsdienst bijzonder verdraagzaam." De Heer Baud zegt in zijne fameuse redevoering: »dat de Javanen bijzonder fanatiek zijn." Dat rijmt met elkaar als water en vuur. Wien evenwel te gelooven? Als de Javanen verdraagzaam zijn, dan kunnen zij niet fanatiek wezen; en zijn zij fanatiek, neem dan eens verdraagzaamheid bij hen aan! Zoodat wij, óf de eene, óf de andere uitspraak gedwongen zijn te wantrouwen, — en zóó te wantrouwen, dat wij noch aan de eene, noch aan de andere boven de tegenovergestelde uitspraak eenige meerdere waarde mogen hechten. Want beide mannen zijn lang in den Oost geweest, in aanzienlijke betrekkingen, en beiden zijn evenzeer in de gelegenheid geweest na te gaan, of de Javanen verdraagzaam zijn of fanatiek. In dit eerste punt alzoo ontbreekt ons eene behoorlijke contrôle, om ons op de kunde van den Hr. Nahuys van Burgst te kunnen verlaten.

Ad II^um^. »Na den oorlog tegen Dipo Negoro," enz. Nu ja, wat zal nu daaruit moeten blijken? Wat anders, dan dat de Heer Nahuys van Burgst eens op de hofplaats Souracarta, den eersten steen gelegd heeft van een tempel, ten dienste van alle christelijke gezindheden, waartoe de Inlanders hebben bijgedragen, — eene ceremonie, waaruit alleen is af te leiden, dat de Heer Nahuys van Burgst zich in Indië ook wel eens bezig hield met het leggen van eerste steenen, en eene gebeurtenis, waaruit blijkt, dat de Javanen voor eenen tempel, ten dienste van alle christelijke gezindheden, wel eens gecontribueerd hebben. Maar die er uit zou weten af te leiden een bewijs voor de kunde van den Heer Nahuys van Burgst betreffende de Indische aangelegenheden, en voor zijne bevoegdheid, om anderen daarin den weg te wijzen — die is een heksenmeester.

— Ad III^um^ »De Heer Nahuys van Burgst weet te zeggen, dat onder de bekende tractaten geen enkel *geheim* tractaat te vinden is." Wat zegt gij er van? Is 't niet verbazend, dat *geheime* tractaten, *geheim* worden gehouden en nergens te vinden zijn? Onder de bekende tractaten, worden geene *geheime* tractaten aangetroffen! 't Is om te schudden van 't lagchen! 't Is waarlijk geen alledaagsche grappenmaker, die zulke *facetiæ* weet te verzinnen! Maar blijkt nu uit hetgeen de Hr. Nahuys van Burgst hier weet te zeggen, zijne kunde of bevoegdheid? Inderdaad 't was te wenschen, dat de Heer Nahuys van Burgst minder grappig en beter *dialecticus* was; dan ten minste zou hij bewijzen, wat hij zoo al zegt; maar mogelijk ware hij dan minder grappig!

En wat volgt nu uit dit alles? Niets anders, gelooven wij, dan dat de kunde van den Hr. Nahuys van Burgst niet veel zwaarder weegt dan onze onkunde, en zijne bevoegdheid dan onze onbevoegdheid.

En die nu al die curiositeiten lezen wil, leze het curieuse *Handelsblad* in zijn N°. van 21 December.

R.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT,

Op Maandag 28 December, 's avonds ten 5 ure.

No. 1. Een Huis, Tuin en Erve, Rozengracht, No. 232.

2. Een Huis, met Boven- en Benedenwoningen, Plaats en Erve, Wolvenstraat, No 465.

3. Een Huis, met Bovenwoning, Kelders en Erve, Nes, No 2134.

4. Een Huis, Achterhuis, Bovenwoning en Erve, Palmgracht, No. 1186.

5. Een Pakhuis, met Bovenwoning, Bleekveld en Erve, Palmgracht, No. 1167.

6. Een Pakhuis, met Bovenwoning en Erve, Palmgracht, No. 1165. Al deze Perceelen Notaris Baak.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 21 December, in het O. Z. Heeren Logement.

No. 1. Een Huis, Tuin, Tuinhuis en Erve, Heerengracht, No. 4636; benevens Koetshuis, Stalling, Bovenwoning en Erve, Reguliersdwarsstraat, No. 5407; *f* 26,800, — *f* 2200; H. B. Reesinck.

2. Zes Kampen Wei- en Hooiland, gemeente Schooten, No. 219, 220, 236 tot en met 239; *f* 11,150, — *f* 1000; J. van Duuren.

3. Een Perceel Wei- of Hooiland, genaamd *de Kleipetten*, in den Velzer Oostbroek, No. 40; *f* 4125, — *f* 250; Ant. Schouten.

4. Een Perceel Wei- of Hooiland, genaamd *Groothaander*, in den Velzer Oostbroek, No. 144; *f* 625, — *f* 25; E. H. van der Meulen.

5. Een Perceel Wei of Hooiland, genaamd *de Gemeene Maatjerskamp*, in den Velzer Oostbroek, No. 145; *f* 450, — *f* 100; Dezelfde.

6. Drie Kampen Wei- en Hooiland, in den Binnenpolder, gemeente Spaarnwoude, No. 229, 263 en 264; *f* 1525; — B. H. Evers.

7. Een Perceel Wei- en Hooiland, in den Binnenpolder, gemeente Spaarnwoude, No. 294; *f* 725; — Dezelfde.

8. Een Perceel Wei- en Hooiland, in den Osdorper Binnenpolder, gemeente Sloten, No. 583; *f* 450, — *f* 35; H. E. Smit, Cz.

9. Een Huis en Erve, Warmoesstraat, No. 1315; *f* 4000, — *f* 5; Opgehouden.

10. Een Huis, Onderhuis en Erve, Singel, No. 4283; *f* 6000, — *f* 50; J. H. Begens.

11. Een Huis en Erve, Bagijnhofsteeg, No 3746; *f* 1475, — *f* 45; J. W. Meijer.

12. Een Huis en Erve, Kloveniersburgwal, No. 1482; *f* 1450, — *f* 10; D. de Vriend.

13. Een Huis, Boven-, Benedenwoningen, enz., Kleine Kattenburgerstraat, No. 501; *f* 2225, *f* 225; H. Geijzelaar, } *f* 225; G. Moele.

14. Een Loods en Erve, Kleine Kattenburgerstraat, No. 500; *f* 200, — *f* 2; Dezelfde }

15. Een Huis, Achterhuis, Boven- en Benedenwoningen en Erve, Kleine Kattenburgerstraat, No. 488; *f* 1400, — *f* 100; J. Reesinck.

16. Twee Huizen, met Onderwoningen en Erven, Kleine Kattenburgerstraat, No. 576; *f* 1525, — *f* 225; H. Geijzelaar.

17. Een Huis, met Boven- en Benedenwoningen en Erve, Kleine Kattenburgerstraat, No 467; *f* 1600; — Dezelfde,

18. Een Huis, Onderhuis en Erve, Kleine Kattenburgerstraat, No. 545; *f* 725; — J. F. Schutte.

19. Een Huis en Erve, Doelenstraat, No. 2251; *f* 6950, — *f* 50; Opgehouden.

20. Een Huis en Erve, Leijdschestraat. No. 3090; *f* 2975, — *f* 25; Opgehouden.

21. Een Huis, Achterhuis en Erve, Keizersgracht, No. 575; *f* 2775, — *f* 25; Opgehouden.

23. Een Huis en Erve, Pijlsteeg, No. 1879; *f* 1625, — *f* 50; J. Feije.

24. Een Huis, Achterhuis en Erve, met Bleekveld en Gang, op Oostenburg, in de Groote of Middenstraat, No. 1050; *f* 1700, — *f* 10; H. Geijzelaar.

25. Een Huis en Erve, Singel, No. 2292; *f* 2400, — *f* 300; C. H. Heij.

26. Een Huis en Erve, Sint Annestraat, No. 775; *f* 900, — *f* 25; Ant. Schouten.

27. Een Koetshuis, Stalling, met Bovenhuis en Erve, Amstelveld, No. 5376; *f* 3075, — *f* 25; Opgehouden.

(No. 22 is niet geveild.)

Bij de Redactie van *de Tijd* is ontvangen voor de Kerk te Aurich (zie ons N°. 68, dd. 3 December):

Van J. A. W. B., te Amsterdam, onder de zinspreuk: *Ad Majorem Dei Gloriam*, de somma van *f* 5.

ADVERTENTIEN.

Heden is bevallen van een' Zoon E. F. RIEPENHOFF, Geliefde Echtgenoot van

Amsterdam, H. F. KOEDIJK.

18 December 1846.

Van de H. H. Sacramenten der stervenden voorzien, overleed heden, na eene ziekte van weinige dagen, tot ons aller diepste droefheid, onze moeder en behuwdmoeder Mejufvrouw JOHANNA CATHARINA VAN OGTROP, Weduwe van den Heer GERARDUS TEN DAM, in den ouderdom van ruim 72 jaren.

AMSTERDAM, I. J. TEN DAM, *C. Pr.*

18 *December* 1846. uit aller naam.

Met onderling goedvinden zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

De Houders der COUPONS, verschijnende 1°. Januarij 1847, der *Aandeelen van de Begraafplaats voor R. K.*, gelegen bij de Kerk DE LIEFDE, onder de Jurisdictie der stad *Amsterdam*, worden verwittigd, dat dezelve van af dien datum betaalbaar zijn ten kantore van de Kassiers de Heeren E. & H. VAN CRANENBURGH, te *Amsterdam*.

De Boekhandelaar H. A. ZWEERS, *Kalverstraat tusschen de Osjessluis en Oliestagerssteeg*, N°. 168, *te* AMSTERDAM, zal binnen weinige dagen uitgeven:

HET LATIJNSCH EN HOLLANDSCH

DIRECTORIUM

voor het Jaar

1847.

OPGESTELD DOOR DEN ZEER EERWAARDEN HEER

B. Hofman.

☞ HH. Boekhandelaren gelieven het benoodigd getal Exemplaren ten spoedigste op te geven en nota te nemen, dat geene Exempl. kunnen afgeleverd worden dan bij HEd. bekende conditiën.

Heeft aangekocht het werkje genaamd:

ORGELPARTIJ enz,

behoorende bij het *Zangboek* genaamd:

VERZAMELING VAN GEZANGEN,

Voor alle de Hoogtijden des jaars. Dit is de zoogenaamde ORGELPARTIJ *voor de Kersgezangen* enz.

Prijs *f* 1,25.

Bij de GEBROEDERS VERHOEVEN, *Boekhandelaren te 's Hertogenbosch, is heden algemeen verkrijgbaar gesteld:*

KERKELIJK NEDERLAND.

JAARBOEK

VOOR

KATHOLIJKEN,

DOOR

J. J. BURGMEIJER.

Pastoor te Warmond.

1847.

gr. in-12°. Prijs . . . . *f* 1.20

Bij dezelfde Boekhandelaren zijn mede voorhanden:

DE KERSNACHT,

dat is:

TER ERE GODVRUCHTIGHEID

TOT HET

KINDEKEN JESUS,

door den H. *Alph. de Liguorio*, in-18°. . . *f* 0.50

Hetzelfde werkje in het Fransch onder den titel:

LA DÉVOTION

à l'Enfant Jésus.

Prijs *f* 0,50.

Jésus-Christ

PRÉSENTÉ

AUX ENFANTS DE MARIE.

à la Fête de Noël, in-18°. . . . . . . *f* 0.15

SACERDOS

per pias considerationes et affectus in singulos hebdomadae dies ad

TREMENDUM MISSAE SACRIFICIUM

RITE PARAGENDUM,

adductus et reductus

à S. Alph. Maria Ligorio.

ex idiomate Italico in Latinum translatum.

in-18°. (238 pag.) linnen band . . . . . *f* 0,70

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.